

Crítica literària

Catorze rius de saviesa espiritual

Espirituals sense religió és un títol contundent, suggeridor i suggestiu, que ens situa en l'estricta actualitat de l'evolució interior de molts ciutadans d'Occident. Penso que ha passat a la història tota religió amb poca espiritualitat o sense, i basada fonamentalment en el compliment de normes i ritus. Avui totes les religions posen l'accent en el caire específic de la seva espiritualitat. El fenomen, però, al qual avui assistim, que sembla nou però que no ho és, rau en la multiplicació de persones que se senten atretes per diverses expressions de l'espiritualitat poc o molt allunyades de la religió.

Al pròleg, l'autora del llibre es fa la pregunta clau: és possible una espiritualitat sense religió? La resposta es sí, però Laia de Ahumada immediatament afegeix: «Cal fer un esforç de creació lingüística per explicar l'espiritualitat al marge o a la frontera de la religió.» Això és el que fan les catorze persones entrevistades per l'autora, autèntics protagonistes del llibre. Tots ells parlen des de l'àmbit on tenen arrels més fondes: des de l'art, la poesia, el cant, la meditació,

LAIA DE AHUMADA
Espirituals sense religió
Fragmenta editorial, 2015, 259 pàg.

l'humanisme, l'educació, la cultura, la salut, la música, l'acció, la filosofia, la família, la corporeïtat o l'economia. Els protagonistes defensen el valor de *ser* persona per damunt del materialisme i de la cultura del *tenir* i del *fer*. Parlen poc de Déu però, en canvi, afirmen que *l'amor* és la seva inspiració, el que dona sentit a la seva vida. Creuen que en el seu ritme vital no hi pot faltar mai el silenci i la reflexió.

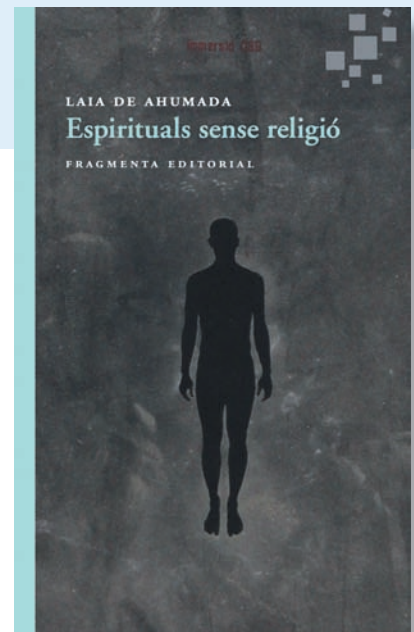
En el breu espai de què disposem no és possible reflectir la personalitat interior de cadascun dels protagonistes. Intentaré, però, recollir en ràpides pinzellades aportacions d'alguns d'ells. Lídia Pujol, per exemple, ens parla des de la seva condició de cantant, i s'expressa així: «No m'interessen ni una espiritualitat buida de compromís i d'acció, ni una acció buida de sentit.» Carles Duarte, poeta, que confessa que l'espiritualitat

és per a ell una dimensió essencial de l'existència, diu que en la seva poesia, a més d'un punt filosòfic, «hi ha un punt espiritual, de sentir-me unit i connectat amb l'infinit, amb l'univers, amb el que fa que el món existeixi». Laia Montserrat, que cultiva l'espiritualitat *zen*, explica que cal parlar del que és l'espiritualitat laica, al marge de la religió, i conclou: «L'espiritualitat és connatural a la persona; en tinc la prova en mi mateixa.»

Agustí Panniker, editor (Kairós), declara que el seu vehicle de transcendència és la música, i no fa gran diferència entre religió i espiritualitat. Les considera molt vinculades. Pensa que ciència i espiritualitat són dos mons que no tenen per què ser incompatibles. I Teresa Guardans, educadora, convida a conèixer la saviesa que es troba en els mestres de les diferents tradicions religioses.

Josep-Maria Puigjaner

Escriptor i periodista
jmpuigjaner@hotmail.com

El conjunt dels protagonistes d'aquest subtil llibre assenyala una pluralitat de rius espirituals que conflueixen en un mateix mar: el mar de la pau interior, i el d'una millor comprensió del món.

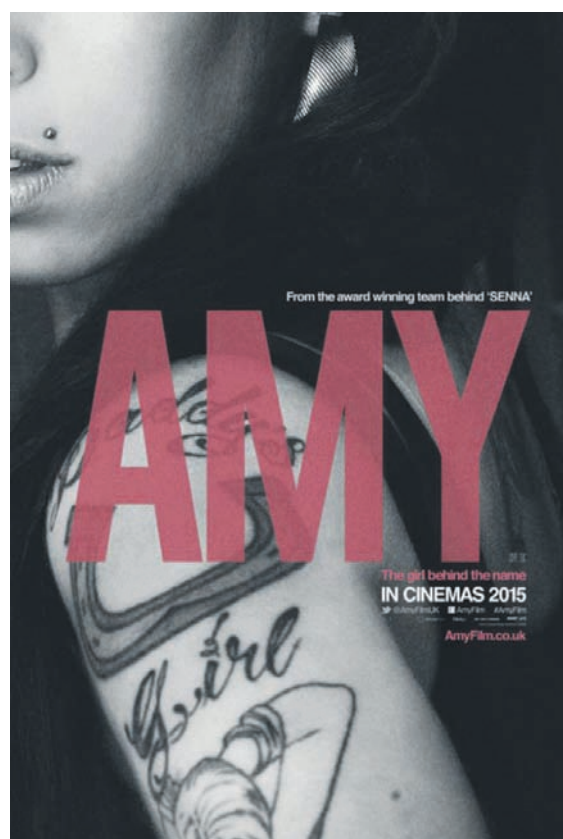
Crítica cinematogràfica

Amy Winehouse: una mística drogoaddicta?

AMY (La chica detrás del nombre)
DIRECTOR: Asif Kapadia.
Intèrprets: Amy Winehouse, Salaam Remi, Tony Bennett, entre altres.
MÚSICA: Antonio Pinto.
GÈNERE: documental.
128 minuts.
Regne Unit, 2015.

Recentment es va estrenar l'esperat documental sobre la cantant Amy Winehouse, morta tràgicament a l'edat de 27 anys a causa de l'abús de drogues i alcohol. Tot i que en cap moment es menciona Déu, la història d'Amy és una història 100% espiritual, on Déu està constantment present. Vols dir? Però si la seva vida és tot menys exemplar! És justament en la seva absència que Déu es revela en la vida d'aquesta cantant increïble. El seu era un cor místic. Aquesta és la tesi. Com el de santa Teresa d'Àvila. Amb una diferència: ella va trobar Aquell que el seu cor cercava. Amy no.

Sempre envoltada de gent, el documental la mostra però com una ovella sense pastor. Uns pares absents que, tot i que l'estimen, viuen més pendents de l'èxit de la seva filla, que no

del seu bé. Un espòs que li descobreix les drogues i que viurà a costa d'ella. Uns mànagers més preocupats perquè faci concerts que no pas en el bé de la cantant... En resum: una ovella més rodejada de mercaders que de pastors. Està sola. Però Amy té una ànima

religiosa. Busca entregar-se i estimar fins a morir pel seu estimat. Li dirà al seu xicot: «Jo faré tot el que tu facis.» I realment ho farà. Està boja per ell. «Yo soy para mi Amado y mi amado es para mí.» No és aquest el desig d'una santa Teresa d'Àvila i de tot místic? El problema serà que no entregarà el cor a Déu, sinó a un home també feble, que, en comptes d'eleva-la, la fa davallar als inferns de la droga. Sant Agustí fa segles ja va dir que el nostre cor estarà inquiet fins que no descansi en Déu. I no és aquest el cor d'Amy? Un cor inquiet i trencat que cercarà desesperadament una abraçada que mai no aconseguirà trobar... Ni en els seus, ni en els fans ni en la droga.

El film mostra una Amy feble. L'èxit l'espanta i la sobrepasa. Ella només vol cantar. Són els altres els que volen que triomfi. Les drogues seran el seu paradís, on fugirà de la pressió i del buit afectiu que sent... Allí ja no hi ha patiment. Tots l'avisen que s'està destruint. Ella ho veu... Però no té força ni motivació per sortir-ne. «Nada te turbe, nada te espante» li hauria dit la santa d'Àvila.

Finalment, s'autodestruïu. Ella no vol ser un producte. La seva negativa a cantar en el darrer concert a Belgrad, davant de milers de persones no és culpa de l'alcohol. N'està farta. Vol fugir. Vol volar. «Tan alta vida espero, que muero porque no muero...»

Què hauria passat si l'Amy hagués trobat Déu? Si santa Teresa li hagués pogut dir: «Amy, no estás hueca. Dios te ama» i ella se n'hagués fiat... No hauria trobat Algú a qui donar el cor, a qui cantar, en qui plorar, a qui cridar, en qui trobar força per aixecar-se, en qui sentir-se perdonada... A qui estimar, en definitiva? Segurament encara estaria entre nosaltres. Quin misteri la teva vida, Amy. «¡Oh Señor y verdadero Dios mío! Quien no os conoce, no os ama», diu santa Teresa. I tu Amy no el vas conèixer. Per què? No ho sabem. Potser per mostrar al món justament què passa quan Déu no és en el cor d'algú que ho té tot. I per recordar-nos als cristians la nostra missió: anunciar la bona notícia a les Amys del món: «No estem sols. Déu ens estima.» Preguem perquè hagi rebut l'abraçada d'Aquell que és *Stronger than me*, el Pare del Cel. Un Pare que no et porta al Rehab, sinó que t'abraça eternament. S'ha acabat cantar *Back to black* davant milers de fans. Ara és tot el Cel qui escolta i canta les teves noves cançons d'amor... Descansa i canta en pau.

Bruno Bérchez
Delegat de Pastoral
de Joventut de Barcelona

